

անհատություններ ալ:

ԳՐԱԲԱՐ

Այլ դու, Աստուած, Աստուածդ հոգւոյ եւ ամենայն մարմնոյ. (Բան. Բ. Բ.):

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ

Սակայն Դու, Աստուած, Դուք որ Աստուածն ես ողջ հոգիներուն եւ մարմիններուն:

Միթէ մեռած հոգիները կան. ողջը եթէ ապրողի նշանակութեամբ աւելցուած է բնագրին վրայ՝ բոլորովին աւելորդ է. իսկ թէ բոլոր, ամբողջ նշանակելու համար, այդ պարագային՝ մարմին բառին առջեւ անցնելու էր, ինչպէս գրաբար բնագրին միտքն ալ կը պահանջէ. որով Աստուած՝ է Աստուած հոգիներուն եւ բոլոր մարմնեղէն էակներուն՝ որուն մէջ կը պարփակուին անասուններն ալ. Նարեկացիին միտքն ալ արդէն այս է:

ԳՐԱԲԱՐ

Առ բանս բնութեան, առ խօսքս հասարակաց — Առ ձայնս բնաւորական — Առ դործոց յաջողութեան, առ առաքինութեան ջերմութիւնս. եւն... (Բան. ԼԱ. Բ.):

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ

Ընտանեկան զրուցատրութեանց եւ հասարակաց խօսակցութեան մէջ — Հոգիի յոյգերը յայտարարող ձայնարկութեանց մէջ — Առաքինական ջերմութեանց եւ զործերու յաջողութեանց մէջ... եւն:

Ու նկատել որ այս թարգմանութիւնը գեղարուեստական բնոյթ ունենալու հարկադրանքին տակ է, պահանջ մը՝ որ ինքնին թարգմանիչը կը զգայ ամէնէն առաջ. սակայն ինչ ըսել, հակառակ այդ բոլոր բարի տրամադրութիւններուն՝ զոհացուած է հոս չափական վերածումի մը կտրուկ, պիտի ձեւի անհրաժեշտութիւնը՝ քանի որ տաղաչափական ձեւնարկ մ'է կատարուածը եւ իբր այդ՝ գեղարուեստական ըլլալու պայմանին մէջ:

ԳՐԱԲԱՐ

Ընկալ քաղցրութեամբ, Տէր Աստուած հոգոր, զղափարդիս զաղաչանս.

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ

Սիրով բնգունէ, Տէր Աստուած հոգոր, աղաչանքներն ստամբակիս. (Բան. ԺԲ. Դ.):

Ստամբակ, չար, յանդուգն, ապրտամբ, խիստ եւ դաժան կը նշանակէ, Աստուած մտիկ չ'ընէր ապստամբին, չարին աղօթքը, այլ տատապողին, վշտերով դառնացածին, նեղուածին: —

ԳՐԱԲԱՐ

Պահեստեւ եւ ամբարշտեւս, երկնային դորուդ չըջափակութեամբ — Յամենայն ընթացից խաբողին հոգմոց խաչիւրդ լուսոյ զմեզ պաշտպանեալ... (Բան. Կ. Ե.):

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ

Պահէ՛ պահպանէ՛ երկնային դորքիդ չըջափակութեամբ — խաբող այսերու յարձակումներուն դէմ լուսեղ խաչովդ զմեզ պաշտպանելով:

Հոս դիտելի է նախ շրջափակութեամբ բարդ բառին անտեղութիւնը, այս (գեւ) բառին նոյնպէս աշխարհաբարի մէջ անվործածութիւնը. ունինք միայն բարդութեամբ այսահար-ին մուտքը նոր հայերէնի մէջ: Նարեկացիին կը դրէ խաբողին, թարգմանիչը կը վերածէ խաբող այսերու, յոգնականացնելով միտքը. Նարեկացիի բնագրին մէջ կայ բանաստեղծական նրբերանգ մը հովի պատկերի տակ. «Յամենայն ընթացից հոգմոց խաբողին», այսինքն խաբողին (գեւին) հովերուն ամէն կողմէ փչումէն, ամէն կողմէ (անակընկալօրէն) հասնող հարուածներէն:

Վերջացնելու համար՝ ըսենք որ Գեր. Գաբրիէլին Եպիսկոպոսին կատարած աշխատանքը՝ իր ծրարքին եւ զործադրութեան մէջ հսկայական դործ մ'է, որ եթէ կը ներկայանայ թերի իր ինչ ինչ մասերուն մէջ, սակայն քայլ մը աւելի առաջ կը տանի Նարեկեան աղօթամատենին շուրջ կատարուելիք ուսումնասիրութեանց մեր պարտականութիւնը, եւ այս տեսակէտով մեծապէս շնորհաւորելի:

Հ. ՄԵՍՐՈՊ ԶԱՆԱՇԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ԱՐԵՎԵԼԱԳԵՏՆԵՐՈՒ ՔՍԱՆԸՄԵԿԵՐՈՐԴ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

ՅԱՂԹԱՆԱԿ ՄԸ՝ ՀԱՅԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՇՈՒՆ

[Թէեւ ուշ՝ սակայն իր պատմական կարեւորութեան համար կը գնենք հոս հետեւեալ զեկոյցը՝ զրկուած պր. Չիթուիչէն]

Լուսաւորութեան Քաղաքին՝ Փարիզի՝ պատմութեան մէջ, 1948 Յուլիս ամիսը յիշատակելի կը մնայ՝ համաշխարհային խաղաղ ու գիտական ապրումով մը:

Պատերազմէն ի վեր՝ առաջին անգամ էր որ գիտական աշխարհը նորէն կը խմբուէր, գործակցելու, իր Միջազգային Համագումարներով, 6-րդ՝ Լեզուագիտական և Բիւզանդագիտական, 21-րդ՝ Արեւելագիտական:

Կը մասնակցէին աշխարհի ամէն անկիւնէն՝ ինչ և ամէն ազգէ՝ հինգ հարիւրէն աւելի պատգամաւորներ, իրենց Միջ Տոմարովն ու լամբակին անցումը ցուցանելով:

Համագումարին երեք ճիւղերուն իբր հաւաքովայն և բեմ՝ Ֆրանսական Կառավարութեան կողմէ յատկացուած էին բազմաթիւ ընդարձակ շէնքեր՝ Փարիզի կեդրոնին մէջ:

Լեզուագիտական ճիւղին նիստերը տեղի ունեցան Սիրե Իւնիվերսիթիի մէջ: Բիւզանդանգիտականին՝ Սորբոնի յարակից շէնքի մը մէջ: Արեւելագիտականին՝ Ֆրանսական Կառավարութեան Փոլիտեխնիկի մէջ (27, Ռիւ Սէն-Կիլիսի), տե Կիւսի Փոլիտեխնիկի մէջ (27, Ռիւ Սէն-Կիլիսի), մասնաճիւղերով՝ 34, Բե Կիւ Լուվր, և 2, Ռիւ Սիլ:

Արեւելագիտական Համագումարը, զրուած էր, միւսներուն պէս, Ֆրանսայի Հանրապետութեան Կառավարութեան բարձր հովանաւորութեան տակ, պատուակալութեանց, Սէնի և Փուլիզի Ընդհ. Վարչութեան ու Քաղաքապետութեան նախագահներուն:

Կազմուած էին՝ Պատուակալ Մարմին մը, Բարձր Խորհուրդ մը և Կազմակերպիչ Յանձնախումբ մը: Այս ժողովներուն կը նախագահէին Պ. Տիւսո, Ա. Ֆուլէ, Ժաք Պաքս և Ուրիշ Կուստէ, իբր գործոն անդամ ունենալով՝ աւելի քան հարիւր քաղաքական գէորդներ:

Առաջինները, 9-12, յատկացուած էին բա-

նախօսութեանց: Կէսօրէ ետքը՝ Թանգարաններուն այցի և ընդունելութեան:

Բանախօսները կը խօսէին, կամ կը կարդային՝ Ֆրանսերէնով, և կամ անգլերէնով, քսանէն երեսուն վայրկեան, խօսք առնողները հինգ-տասը րոպէ: Գերման գիտականները հրաւիրուած չէին: Բացակայ էին նաեւ Սովետական ազգերը:

Արեւելագիտական Համագումարին՝ գործօն անդամակցութիւն ունեցան ութը Հայեր (այբե-նական ցանկով):

1. Հայր ԵՍԱՊԵԱՆ (Փարիզէն) «Հայոց նախա-իրանեան կրօնը»՝ Ֆրանսերէնով, Յուլիս 26-ին:

2. Պր. Մ. ԽԱՅԱՏԵԱՆ (Փարիզէն) «Պարսկական բնականութեան յեղաշրջումը», Յուլիս 24-ին, և «Մեծքարեան շէնքեր, կամարներ, եւն., Հայաստանի մէջ»՝ Յուլիս 26-ին, երկուքն ալ Ֆրանսերէնով:

3. Պր. Ա. ՄԻԹԱՅԵԱՆ (Պրիւքսէլէն) «Երկու Նիքիանէպոնիքու դուռը՝ Փարիզի մէջ»՝ Ֆրանսերէնով, Յուլիս 26-ին:

4. Հայր ՄԵՍՐԵԱՆ (Պէյրութէն) «Իրականութեան նախաձեռնարկու մը՝ Հայաստանի մէջ»՝ Ֆրանսերէնով, Յուլիս 30-ին:

5. Տիգրան ԶԻԹՈՒՆԻ (Փարիզէն) «Հայ ժողովրդական Գիտազնալէպը»՝ Ֆրանսերէնով, Յուլիս 31-ին:

6. Պր. Ա. ԶՈՊԱՆԵԱՆ (Փարիզէն) «Հին Հայ Գրականութեան հարցեր, - Նահապետ Քուչակ»՝ Ֆրանսերէնով, Յուլիս 26-ին:

7. Պր. Ա. ՍԱԲՐԱՅԵԱՆ (Լոնտօնէն) «Խորհրդերի մը հայ լեզուի և գրականութեան մէջ»՝ անգլիերէնով, Յուլիս 24-ին:

8. Օր. ՍԻՐԱՐՓԻ ՏԵՐ ՆԵՐՍԵՍԵԱՆ (Հարվըրտէն) «Արեւելք և Արեւմուտք՝ 3-րդ դարու հայ առաքելութեան մէջ»՝ Ֆրանսերէնով, Յուլիս 24-ին:

Այս ութը հայ գիտաշուկներն՝ Միջախօսանքն

